

Záródolgozati Tájékoztató

**Mentálhigiénés és Szervezetfejlesztő
Szakirányú Továbbképzés**

**Semmelweis Egyetem
Mentálhigiéné Intézet**

2008–2010

Budapest, 2009

A mentálhigiénés szakirányú továbbképzési szak programja
II. rész¹

A munkatársi, hallgatói és külső szakértői visszajelzések
figyelembevételével a 2005/2008-ös programot átdolgozta és
szerkesztette:

Calin Márta, Ittész András, Török Szabolcs és Tomcsányi Teodóra

(szerkesztés lezárva: 2009. március 12.)

A Mentálhigiéné Intézet címlapon látható emblémája
Delphoi stilizált látképe,
rajta a szentély, a színház és a stadion.

© Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet

Budapest, 2009.

¹ Az I. rész a „Mentálhigiénés Szakirányú Továbbképzési Szak Programja” című tájékoztató füzet.

Tartalom

Intézményi keret és elérhetőség	4
Bevezetés	5
1. Formai követelmények	5
2. Tartalmi követelmények	8
2.1. Általános szempontok	8
2.2. Választható témák	9
3. Időbeli ütemezés, konzulensi munka	18
4. A konzulens és az opponens feladatai	20
5. A konzulensek személye	21
6. Záróvizsga	21
7. Mellékletek	23

Intézményi keret és elérhetőség

Semmelweis Egyetem Mentálhigiéné Intézet elérhetőségei

Postacím: Mentálhigiéné Intézet
1085 Budapest, Üllői út 26.
Cím: Budapest VIII. ker.
Mikszáth Kálmán tér 5. III. emelet
Tel: (1) 266 0878
Fax: (1) 214 5685
E-mail: mental@mental.usn.hu
Honlap: www.mental.usn.hu

Az adminisztratív tanulmányi ügyek intézésének helye: Rektori Hivatal, Oktatási Csoport

Ügyintéző: Filipné Lantai Sarolta főelőadó
Cím: 1085 Budapest, Üllői út 26.
Tel.: (1) 459 1500 / 55248 mellék
Fax: (1) 266 0447

Bevezetés

A záródolgozat célkitűzése a szakirányú továbbképzésen tanultaknak, más szakterületek képzésen megismert releváns tapasztalatainak, valamint a szakirodalom integrációja a mindennapi tevékenységbe.

Ennek érdekében a hallgatónak záródolgozatával kell bizonyítania, hogy egyrészt megfelelő mentálhigiénés szemlélettel rendelkezik, másrészt felkészült a munkához szükséges tudományos apparátus céltudatos alkalmazására, és megfelelően felkészült témájának kifejtéséhez alkalmazni az elérhető hazai és nemzetközi szakirodalmi forrásokat.

Törekvünk az, hogy a hallgatók olyan mentálhigiénés záródolgozati témát válasszanak, amely kapcsolódik azon tevékenységükhöz, mely a képzésen való részvételüket motiválta.

Speciális motivációt jelenthet olyan téma választása, mely már egy jövőbeli PhD munka előkészítését szolgálja, illetve amely felhasználható a Doktori Iskolába való felvételi vizsgánál is. [Bővebb információ a doktori képzésről a www.phd.sote.hu honlapon, illetve a Mentálhigiéné Intézet honlapján található: www.mental.usn.hu].

1. Formai követelmények

1.1. Terjedelem:

- A főszöveg terjedelme 60.000–80.000 karakter (szóközzel). Főszövegben: betűnagyság: 12-es; betűtípus: Times New Roman; margók: alul, fölül, jobb oldalon: 2,5 cm, bal oldalon a kötés miatt 3 cm.

- A nyomtatott szöveg a jobb oldalakon helyezkedjen el. Oldalak számozása: jobb alsó sarok.
- Főszöveg 1,5-ös sorközzel nyomtatva.
- A főszövegben (bevezetés – fejezetek – összegzés) a fejezetek római, az oldalak arab számmal számozódnak. Az oldalak számozása a tartalomjegyzékkel indul.
- Főszövegen kívüli részek: fedél, belső címlap, tartalom- és irodalomjegyzék, mellékletek, függelék, köszönetnyilvánítás, lábjegyzetek.
- Lábjegyzetek formátuma: betűnagyság: 10-es; betűtípus: Times New Roman; sorköz: szimpla.

1.2. Külalak

- Kötés: a szakdolgozatot 2 bekötött és 2 spirálozott példányban kell benyújtani. (A szakdolgozat megvédése után a jelölt visszakap 1 bekötött példányt.)
- Szerkezet: a fedélen szerepeljen a „Simmelweis Egyetem – Mentálhigiéné Intézet” megjelölés, a „Záródolgozat” felirat, továbbá a szerző neve és a benyújtás évszáma. A belső címlapon a fentiekén kívül fel kell tüntetni a záródolgozat címét, a benyújtás helyét, valamint az intézet vezetőjének nevét. A dolgozat áttekinthető, tagolt legyen, és kizárólag írógéppel, illetve számítógéppel készülhet.

A fedőlapra és a belső címlapra vonatkozó minta a füzet végén található.

A konzulens neve ne legyen feltüntetve!

- Zárás: A hallgató irodalomjegyzékkel zárja dolgozatát. A hallgatónak aláírásával igazolnia kell, hogy a megadott jegyzéken túlmenő forrásokat nem használt fel. „Alulírott XY nyilatkozom, hogy a ZW című dolgozatom teljes egészében saját munkám, elkészítéséhez a megadott forrásokon kívül más forrást nem használtam fel.” (aláírás).

- Irodalomjegyzék, hivatkozások:

A hivatkozások az irodalomjegyzékben ábécésorrendben szerepelnek, a szövegben a szerző(k) nevével és évszámmal (pl. Kovács és mtsai 1999, Kovács és Kiss 2005) utalunk a közleményekre.

Valamennyi közleményt, mely a záródolgozatban szerepel, fel kell tüntetni az irodalomjegyzékben, és az irodalomjegyzékben felsorolt összes közleményre hivatkozni kell a dolgozatban. Az idézett közlemények év-, kötet- és oldalszámozását (kezdő és utolsó oldal) fel kell tüntetni.

Könyvfejezet idézésekor az adott fejezet szerzőjén kívül feltüntetendő a könyv címe, szerkesztője (vagy szerkesztői), a kiadó neve, a kiadás helye (város megnevezése) és éve, valamint az idézett fejezet kezdő és utolsó oldala. Könyv idézésekor a szerző(k), a cím, a kiadó neve, a kiadás helye (város megnevezése) és éve, valamint az idézett oldalak jelölése szükséges. Az alábbiakban megadjuk a javasolt formákat:

Folyóiratcikk egy szerző esetén:

Gombocz J. (2004) A mentálhigiénés szemléletű pedagógus. Embertárs, 2: 196–207.

Folyóiratcikk több szerző esetén:

Bakos-Tóth M., Schuler D., Koós R. és mts. (2006) Az üdültetés és táboroztatás szerepe a gyermekkori malignus betegségek rehabilitációjában. Rehabilitáció, 16: 22–24.

Idegen nyelvű folyóiratcikk esetén:

Tomcsányi, T., Csáky-Pallavicini, R., Ittész, G. és mtsai. (2006) Health promotion strategy and primary prevention program at Semmelweis University. European Journal of Mental Health, 1(1-2): 25–44.

Könyvfejezet esetén:

Pilling J. (2005) A haldoklás és a gyász lélektana. In: Kopp M., Berghammer R. (szerk.) Orvosi pszichológia. Medicina, Budapest, 492–503.

Kököneyi Gy. (2003) Szubjektív jóllét. In: Aszmann A. (szerk.) Iskoláskorú gyermekek egészségmagatartása. Országos Gyermekegészségügyi Intézet, Budapest, 93–108.

2. Tartalmi követelmények

2.1. Általános szempontok

- A záródolgozat tükrözze a képzésben megszerzett mentálhigiénés szemléletet, jártasságot, készséget. A hallgató dolgozatában adjon számot a témában való jártasságáról és szakirodalmi ismereteiről, és foglalja össze a tárgyalt témával kapcsolatos legfontosabb szaktudományos ismereteket.
- A záródolgozat feleljen meg a hivatásetika – különösen az anonimitás – követelményeinek: fokozottan kell figyelni a személyi adatok titkosságára és a névtelenségre!

Bevezető fejezet:

Tartalmaznia kell szakmai-személyes részt, melyben a szerző röviden bemutatkozik, közli témaválasztásának motívumait, jelzi személyes viszonyát a választott témához. Bármelyik választható témát írja a hallgató, térjen ki arra, hogyan értelmezi alaphivatásának mentálhigiénés tartalmát.

A fő rész:

Tartalmazza a szakirodalmi bemutatást (a témakifejtéshez integráltnan alkalmazva az elérhető hazai és nemzetközi

irodalom anyagát), továbbá a témakifejtést a választható témáknak megfelelően.

Zárás:

A hallgató összefoglalással és irodalomjegyzékkel zárja dolgozatát. Foglalja össze a bemutatott területet, a használt metodikát és az eredményeket, és térjen ki arra, hogy munkája miért és mennyiben mentálhigiénés szemléletű.

Melléklet:

A mellékletben kell szerepeltetni azokat a főszövegben meg nem jelenített adatokat és elemzéseket, amelyek a munka lényegi állításainak alátámasztására szolgálnak (pl. egy kiválasztott interjú teljes szövegének közlése). A melléklet karakterszáma nincs korlátozva és nem számítandó a dolgozat terjedelmébe.

2.2. Választható témák²

A. Mentálhigiénés szemléletű klienskapcsolat, vagy tevékenység részlet bemutatása.

B. A mentálhigiéné elméleti kérdéseinek és gyakorlatának újszerű megközelítése: irodalomkutatás és összefoglaló jellegű (review) cikk.

² A szakdolgozat akkor mentálhigiénés témájú, szemléletű, ha vagy egy átfogó mentálhigiénés témával foglalkozik, vagy a mentálhigiénének egy szeletén dolgozik. Átfogó téma lehet pl. egy nagyobb közösség, réteg vagy szubkultúra lelki egészségének állapotát vizsgáló vagy azt támogató rendszer bemutatása. Kisebb „szelet” pl. egy segítő kapcsolat ábrázolása. (Ennek a kis szeletnek multiplikatív jellege lehet: hatása elvileg és a gyakorlatban is megsokszorozható.)

C. Mentálhigiénés szemléletben és célkitűzéssel végzett falukutatás.

Hangsúlyozzuk, hogy a szakdolgozat csak a fent megjelölt három témamegközelítésben készülhet, a megadott formai és tartalmi (általános és speciális) követelményeknek megfelelően.

A. Mentálhigiénés szemléletű klienskapcsolat, vagy tevékenységrészlet bemutatása

A bemutatott klienskapcsolat vagy a jól körülhatárolható tevékenységrészlet (pl. házasságra felkészítő kurzus, osztályfőnöki órák tematikájának felépítése) bemutatása lehetőleg a saját gyakorolt hivatásból, vagy – indokolt esetben – azon kívüli segítő tevékenységből származó esetről szóljon.

1. Elméleti bevezető, mely a konkrét mentalhigiénés klienskapcsolatra vagy tevékenységrészletre vonatkozik, és szakirodalmi áttekintést is ad.

2. Témakifejtés: a mentalhigiénés klienskapcsolat vagy tevékenységrészlet ismertetése.

Először történjen meg az ismertetés leíró jelleggel, jelezve a problémát is, azután az elemzés. Jól követhető legyen a munka folyamata mind történetében, eseményeiben, mind az érzelmi vonatkozások és az alkalmazott eszköztár tekintetében.

Legalább öt találkozás jegyzőkönyve is kerüljön feldolgozásra, melyben legyenek nondirektív beszélgetésrészletek is. Indokolni szükséges, hogy miért volt megfelelőbb a direktivitás – ha szükséges volt –, mint a nondirektivitás. (Klienskapcsolat esetén ez ugyanazon

személlyel történő beszélgetéseket jelent. Tevékenységészlet bemutatása esetén ez lehet különböző – de tevékenységének ugyanazon szeletéhez kötődő – személyekkel végzett beszélgetéssorozat, amely után a beszélgetések összefüggéseit is mutassa be a dolgozat szerzője.)

A témakifejtés konkrét szempontjai klienskapcsolat esetén:

- A kapcsolatfelvétel körülményei: a kliens bemutatása, első benyomások, hozott probléma / látens probléma. Az első interjú információi. A kapcsolat létrejöttének körülményei.
- A keretek megjelölése és esetleges szerződéskötés. Tervek, célok.
- Folyamatelemzés. A kliens „ellenállásának” és „áttételének” felismerése, illetve az ezekkel való bánásmód részletezése, mely megfelel saját hivatásának és kompetenciájának.
- Válgjon láthatóvá a segítő szakmai munkája, felkészültsége, hogyan használta a képzésen megszerzett interdiszciplináris ismereteket, hogyan tudott lépést tartani a klienssel.
- Érzékelhető legyen személyes részvétele, érintettsége, dilemmái, esetleges elhatárolódási problémái (határtartás, illetve kompetenciahatárok), elkötelezettsége.
- Külön figyeljen arra, hogy milyen „eszközöket” (ezen belül is milyen szakma-specifikus eszközöket) használt a kísérés során.
- Térjen ki arra, hogy igénybe vett-e kollegiális segítséget, egyéni vagy csoportos esetmegbeszélést, szupervíziót. Ezek következménye.
- A kapcsolatban történtek és a kliens konkrét problémájával összefüggő elméleti (szakirodalmi) megfontolások (ld. elméleti bevezető rész) összekapcsolása.

A témakifejtés konkrét szempontjai tevékenységészlet bemutatásakor:

- A jól körülírt tevékenység részlet leírása.
- A tevékenység részlet belehelyezése az egész tevékenységbe.
- A korábbi tevékenység részlet megváltoztatásának szükségessége (probléma).
- A probléma megoldása felé vivő akciók egy részének bemutatása (helyzetfelmérés, változás létrehozása).
 - interjúk (indokolva a kliensválasztást)
 - nondirektív beszélgetések (amelyek a probléma megélését tükrözik, vagy amelyek egy megoldási lehetőség felé mutatnak).
 - kérdőív (tájékozódás és összkép nyérése)
 - egyéb lehetőségek
- A nyert visszajelzések értékelése és beépítése a tevékenység részletbe.
- A folyamat leírása és az arra történő reflektálás (értékelés, érintődések, konzultáció vagy szupervízió igénybevétele, és azok hatása a folyamatra.)

3. A munka összegzése, lezárása.

Összefoglalás, értékelés, tanulságok a saját mindennapi tevékenységére, hivatására vonatkozóan is, esetleg az esetből következő megfontolások tágabb társadalmi kontextusban.

B. A mentálhigiéné elméleti kérdéseinek és gyakorlatának újszerű megközelítése: irodalomkutatás és összefoglaló jellegű (review) cikk.

Egy kiemelten fontos mentálhigiénés terület átfogó vizsgálata az eddigi kutatási eredmények, releváns nemzetközi irodalmak részletes, áttekintő elemzésével, mellékletben egy konkrét folyóirat (European Journal of Mental Health: www.ejmh.eu) vagy hasonló szintű folyóirat) szerzői

útmutatójának figyelembevételével megírt közlemény kézírata. (A dolgozat tartalmazhat saját adatgyűjtésről, elemzésről szóló részt is, de ez nem követelménye a dolgozatnak.)

Kritériumok:

- A tervezett problémakörhöz és módszertani elképzeléshez előzetes jóváhagyás kérése az Intézettől. A tématervben szerepeljen már a téma megnevezése, az adott témához tartozó legalább három releváns irodalom és annak megjelölése, hogy hol – milyen közegben – tervezi a téma feltárását, alkalmazását. A téma jóváhagyásának feltétele, hogy az adott témát és tématervet elfogadja kísérésre egy konzulens (akinek egyetértését a jóváhagyáshoz az Intézetnek előzetesen be kell szereznie).

- Hivatkozások száma: min. 15 hazai, min. 10 nemzetközi (mindezek legalább fele friss, 2000 utáni hivatkozás legyen, konkrét utalással a szövegben).

- A dolgozat főszövege tartalmazza a teljes témakifejtést. A mellékletként elvárt közlemény formátumú kivonat tulajdonképpen a dolgozat rövidített verziója, ebben szerepelhetnek a főszöveg egyes részei is. A mellékletben csatolt közlemény kéziratának benyújtásra kész formátumban kell lennie (a folyóirat előzetesen egyeztetendő). [Megjegyzés: a megjelenés, megjelentetés nem garantált! Ilyen elvárással a hallgató nem élhet sem az Intézet, sem az adott folyóirat felé.]

- Amennyiben a dolgozat írója saját adatgyűjtésről, elemzésről is be kíván számolni, úgy ezen részeket annak tudatában kell megfelelő színvonalon elkészítenie, hogy ehhez módszertani segítséget (rendes tanórai keretek között, a jelenlegi négy féléves képzési keretben) az Intézet nem tud nyújtani.

Az elméleti kifejtéshez ajánlott mentálhigiénés tématerületek

Témaajánlatunkkal csupán segítséget kívánunk nyújtani a választáshoz, tehát az ajánlott témákon kívül más területeket is lehet választani. Egyes területek kiemelésével a gondolkodást kívántuk inspirálni és egyben hangsúlyozni, hogy az Intézet munkatársai kiemelten fontos témáknak tekintik ezeket.

B.1. A mentálhigiénés szemléletű pedagógiai, lelkesi, orvosi, pszichoterápiás, szociális tevékenység köréből írt értekezés

Egy adott terület, például a mentálhigiénés szemléletű pedagógus munkájának bemutatása, kitérve arra, hogy miben különbözik a nem ilyen szemléletben végzett pedagógiai munkától.

B.2. Rendszerszemléletű tevékenység ismertetése

Ennek a témának a kidolgozásakor a rendszerszemlélet működésének a bemutatásán van a hangsúly, a saját szakterület, illetve szakterület egy részének elemzésével.

B.3. Értékek

Milyen konkrét szerepvállalásban fejeződnek ki az elméleti értéktartalmak egy-egy tevékenységi körben, felelősségvállalásban. Az értékek (prioritások) harca saját hivatásunk gyakorlatában (hivatásomhoz tartozó konfliktushelyzetek, dilemmák).

B.4. A lelki egészség megőrzésének illetve fejlesztésének bármely részterülete

Hálózatépítés lehetőségei a képzés hatására. Olyan pontok megtalálása, ahol a saját szakterület képviselői elutasítják a mentálhigiénés szemléletet, de amelyeken képes a

mentálhigiénés szemlélet állításait a saját szakterületének nyelvezetére lefordítani.

B.5. A mentálhigiénés szemlélet és az etika

Etikai dilemmák. Meglátások, melyek a már meglévő etikai kódexek (szociális munkás, pszichoterapeuta stb.) tartalmát gazdagíthatnák a mentálhigiénés szemlélettel.

B.6. Család

Témának javasolható annak vizsgálata, hogyan alakul át a család funkciója, szerepe, a férfi-női szerepek, a földrajzi mobilitás, hogyan változik a házassági stabilitás, a hatalmi viszonyok.

B.7. Csoportfolyamatok, közösség

Témalehetőség a közösségépítés törvényszerűségeinek összegyűjtése, a különböző típusú közösségek jellegzetességei, a közösség megtartó ereje, lelki egészséget fejlesztő hatásai; gyógyító és megbetegítő közösségek, közösségi dinamikák.

B.8. Interdiszciplinaritás, teammunka

A pszichoszociális kompetencia növekedésének bemutatása konkrét működésmódon keresztül, közös célra fókuszálás, több szakterület látásmódjának integrálása, a szakterületek közötti ellentmondások kezelése, a saját szakterület összehangolása más diszciplínák állításaival.

B.9. Intézmények, szervezetek mentálhigiénés jellemzőinek vagy strukturális adottságainak elemzése, fejlesztése

Intézmény(ek)hez vagy szervezet(ek)hez kapcsolódó mentálhigiénés problémakör célzott vizsgálata, az eddigi elméleti és gyakorlati ismeretek részletes, áttekintő elemzésével és az eredmények gyakorlati alkalmazhatóságának bemutatásával. A dolgozat témája lehet egy intézmény, intézményrendszer vagy szervezet strukturális adottságainak elemzése is (például kapcsolati rendszere, döntéshozatali rendszere, kommunikációs stratégiája, változtatásra való nyitottsága stb.), bemutatva a fejlesztési, változtatási lehetőségeket.

C. Mentálhigiénés szemléletben és célkitűzéssel végzett falukutatás.

A falukutatásra épülő záródolgozat alapvető feltétele egy, többnyire az Intézet által szervezett falukutató táborban való aktív részvétel. Aki erre vállalkozik, annak arra is fel kell készülnie, hogy az egy hetes táborozás után esetleg többször is vissza kell mennie a faluba adatok kiegészítésre, interjú folytatására, stb. (A falukutató tábor után mindenkinek, aki nem is vállalkozik ebből a témából záródolgozat elkészítésére, kell írnia egy rövid beszámolót arról, hogy mit tapasztalt a faluban és ez milyen hatással volt rá).

1. Történeti és elméleti bevezető, mely önállóan bemutatja röviden a magyar falukutatás történetét, és kidolgozza, hogy egy-vagy két klasszikus munkában (pl. Braun Róbert, Kovács Imre, Márkus István, Csoóri Sándor, stb.) milyen módon vetődtek fel mentálhigiénés problémák. Ez mindenképpen újszerűséget biztosít a feldolgozásnak, mivel ilyen jellegű

kutatás még nem történt. Azokra a részekre kell koncentrálni, amelyek a devianciák felé mutatnak (öngyilkosság, egyke, alkoholizmus), illetve felfedezni finomabb tényezőket (autoritás, szégyenérzet, elmagányosodás, generációk közötti konfliktusok, stb). Ezeket be kell illeszteni a mai mentálhigiénés személetet fogalmi keretei közé.

2. Témameghatározás: egy falusi réteg sajátos problémáinak bemutatása (pl. az öregek mentális helyzete vagy akár egy öregek otthonának bemutatása, vagy az ifjúság mentális állapota, pl. magára hagyottsága, az értelmiség magányossága vagy szerveződése, a falusi asszonyok a családban, a falusi vezetők autoritása, stb., stb); vagy pedig egy falu mentális térképének elkészítése a lelki egészségre vonatkozó mutatók felhasználásával.

3. A feldolgozás módja: A dolgozat fő módszere a kvalitatív módszer, azaz a különböző fajta interjúkkal (pl. célzott, narratív, stb.) készített felmérés kiválasztott alanyokkal. Vagy pedig a község lelkiállapotát feltehetőleg jól ismerő személy (az orvos, a lelkész, a népművelő, községvezető, opinion leader, stb.) beszámolóinak felhasználásával készített általános leírás. Végül lehetséges egy egész község lelkiállapotát bemutató feldolgozás is (egy mentális térkép készítésével).

A dolgozatnak tartalmaznia kell a szóban forgó község rövid történetének és mai helyzetének leírását, különös tekintettel azokra a történeti sajátosságokra, amelyek a mai lelki állapottal látszanak kapcsolatban lenni. Ehhez meg kell keresni a fellelhető falutörténeti, helytörténeti monográfiákat.

A feldolgozás bemutathat néhány, mondjuk, négy-öt esetet, amelyek jellemzőek a falura. Aki esetleg beavatkozó kutatásra vállalkozik, és leírja milyen terapikus módszerek alkalmazhatók vagy esetleg alkalmazza is azokat, és leírja, mindenképpen pozitív elbírálásban részesül. Ez azonban mindenképpen többszöri visszamenetelt feltételez.

A kutatás és dolgozat elkészítésénél figyelembe veendő még a választható témák A. pontjánál leírtak (ld. különösen a *témakifejtés szempontjait*).

További szempontok a mentálhigiénés szemléletben végzett falukutatáshoz:

- interdiszciplináris látásmód: pl. képes-e a hallgató egy intézményt, egy csoportot több tudományterület szemüvegével szemlélni (szociológiai, pedagógiai, pszichológiai)
- rendszerszemléletű látásmód, összefüggések keresése
- preventív szemlélet (a kockázati tényezők illetve a kockázati csoportokat figyelembe vevő tervezés és akciók)
- promotív (lelki egészséget fejlesztő) szemlélet: pl. lelki kulturáltság elősegítése
- reflektív működésmód (az eddigi elképzelések átvizsgálása az új információk alapján)

Kiemelten fontos mentálhigiénés „témák” lehetnek: az önségítés (saját erőforrás orientáció), önségítő csoportok, közösségek, civil szervezetek, együttműködések és kapcsolati hálóak, értékátadás, értékek elsajátítása. Proszociális értékeket megvalósító programok.

3. Időbeli ütemezés, konzulensi munka

A II. félévtől a hallgatók záródolgozati felkészítést kapnak (módszertani ismeretek, konzulensi kísérés), melynek időtartama 5 óra. Ezt az időintervallumot célszerű úgy beosztani, hogy a dolgozatírás elején az őszi szemeszterben és a befejezés előtt is legyen konzultációs lehetőség. 2010. március 19-ig kell benyújtaniuk záródolgozatukat, melyet a záróvizsgán (2010. június) megvédenek.

A 2009. áprilisi képzési alkalmon (2009. április 24.) kell leadni az előtervet; a 2009. májusi alkalomra (2009. május 22.) történik meg a téma jóváhagyása és a konzulens személyének kiválasztása. Akiknek a tématervéhez az Intézet nem tudja a jóváhagyását adni, azok erről külön értesítést kapnak, azzal a kéréssel, hogy módosított tématervet nyújtsanak be 2009. június 12-ig.

Azoknak, akik a témakeresésben segítséget kérnek, csoportos konzultációt biztosítunk egy – a képzéstől független – időpontban, erről a hírlevélben adunk tájékoztatást.

Legkésőbb 2009. júniusig a hallgatónak legalább egyszer már ajánlatos találkoznia a konzulensével, ahol átbeszéljük a hallgató terveit.

2009. június végére véglegesíteni kell a dolgozat címét, és írásba kell foglalni a témakifejtés elképzelését. Ekkorra kell bemutatni a konzulensnek az összegyűjtött, szakaszolható vázlatot. Ennek birtokában történik meg a munka periódusokra „szakaszolása”. Az elkészült szövegrészek bemutatásának és konzultálásának időpontját a konzulenssel beszéljük meg.

A konzulens rövid jegyzőkönyvet vezet az alkalmakról az Intézetben kialakított formanyomtatványoknak megfelelően, melyet a hallgató minden alkalom végén aláír és a folyamat végén az Intézetnek lead.

A konzulenssel való kapcsolatfelvétel egyénileg történik. (A tématervek jóváhagyásakor az Intézet megadja a konzulens elérhetőségét.) A találkozás helyszíne is egyénileg egyeztetendő. Kivételes esetben igénybe vehető az Intézet segítsége.

4. A konzulens és az opponens feladatai

Záródolgozatának elkészítéséhez minden hallgató igénybe veheti az Intézet által kijelölt konzulens segítségét.

A konzulens nem ad osztályzatot. Szakmai segítséget nyújthat a hallgatónak azokban a kérdésekben, amelyek a hallgató önálló munkája során felmerülnek, igénybe vétele azonban nem kötelező. Az Intézet által biztosított konzulensi óraszám maximum 5 óra, ezzel kell a hallgatónak gazdálkodnia.

A dolgozatot az opponens bírálja el. Amennyiben a hallgató számára nem elfogadható az értékelés, fellebbezést nyújthat be a megadott határidőn belül, különjárási díj fejében (a különjárási díj megállapított összege jelenleg 20.000 Ft, mely az ezzel járó többletfeladatok fedezésére szolgál: az új opponensi vélemény honorárium, a pót-záróvizsga, és adminisztratív költségek). Azoknak, akik új opponensi véleményt kérnek, számolniuk kell azzal, hogy záróvizsgájuk időpontja – így tanulmányaik befejezése – időben kitolódik, mert az újabb opponensi vélemény elkészítése időt vesz igénybe. A fellebbezést benyújtó hallgatónak pót-záróvizsga alkalmon kell megjelenniük. Amennyiben a két opponensi vélemény eltér egymástól, a záróvizsga-bizottság dönt az érdemjegy kérdésében. Megjegyzendő, hogy a záródolgozat szóbeli megvédésén a bizottság egyébként is egy végső

érdemjegyet alakít ki a dolgozattal kapcsolatban, és ez számít a záróvizsga végső eredményébe (ld. 6. fejezet).

Az opponens előtt nem lehet ismert a konzulens neve, a hallgató előtt pedig az opponens neve mindaddig, amíg az opponensi véleményt kézhez nem kapja. Ezért kérjük, hogy ne a dolgozatban jelenjenek meg a konzulensre vonatkozó köszönetnyilvánítások.

A hallgató a védés előtt egy héttel megkapja az írásbeli opponensi bírálatot és az esetleg hozzáfűzött kérdéseket, melyekre a védés során reflektálnia, illetve a kérdésekre válaszolnia kell. Ennek sikeressége befolyásolja a végső osztályzatot.

5. A konzulensek személye

Az Intézet által javasolt konzulens-szakértői listát a hírlevél mellékleteként kapják meg a hallgatók. A sajátélményű csoportvezető is lehet konzulens, tekintve, hogy a konzulens nem értékeli. (A hallgatók által választott és jóváhagyott témáktól függően e szakértői lista kiegészítésre szorulhat, és a hallgatók is javasolhatnak megfelelő mentálhigiénés szemléletű konzulens-t a listára. A listára kerüléshez az intézet vezetésének jóváhagyása szükséges.)

A konzulens személyét az Intézet jelöli ki és kéri fel. Kérjük, hogy hallgatói részről ne történjenek előzetes megkeresések.

Már most jelezzük, hogy figyelemmel kísérjük a hallgatók kéréseit, de ezek sok esetben korlátokba ütköznek; az Intézet anyagi helyzete, az intézeti munkatársak, illetve külső konzulensek kapacitásainak korlátai.

A konzulensek bevonhatnak a munkába – saját óraszámuk terhére – külső szakértőt, ha a téma iránya miatt ezt

szükségesnek látják, de ez esetben is az ő irányításuk alatt marad a konzulensi munka.

6. Záróvizsga

A záróvizsgára bocsátás feltétele:

- a szakon előírt tanulmányi kötelezettségek teljesítése;
- a záródolgozat elkészítése és a bíráló általi elfogadása megvédésre.

A záróvizsga részei:

- a záródolgozat szóbeli megvédése;
- komplex szóbeli vizsga a mentálhigiéné kiemelt tárgyköreiből.

A záróvizsga eredménye:

- A szigorlatok érdemjegyeinek, illetve a záródolgozatra és a védésre, valamint a komplex szóbeli vizsga teljesítésére adott érdemjegyek átlagából számított háromfokozatú minősítés (kiválóan megfelelt: ha az átlag meghaladja a 4,5-et; megfelelt: ha ennél gyengébb; nem felelt meg: ha bármelyik részjegy elégtelen volt).

7. Mellékletek

A záródolgozat fedelének és belső címoldalának formája

Mentálhigiénés és Szervezetfejlesztő
Szakirányú Továbbképzési Szak

ZÁRÓDOLGOZAT

SEMMELWEIS EGYETEM
MENTÁLHIGIÉNÉ INTÉZET
2010

KISS IBOLYA

ZÁRÓDOLGOZAT

Kiss Ibolya:
A zenetanár mentálhigiénés lehetőségei

SEMMELWEIS EGYETEM
MENTÁLHIGIÉNÉ INTÉZET

Intézetigazgató:
Dr. habil. Török Péter
egyetemi docens

BUDAPEST

2010